

et za koristi delavskega
judstva. Delavci so opre-
vičeni do vsega, kar pro-
ducirajo.

This paper is devoted to
the interests of the work-
ing class. Workers are
entitled to all what they
produce.

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Office: 4008 W. 31. St., Chicago, Ill.

Delavci vseh dežela, združite se!

PAZITE
na številko v oklepaju, ki
se nahaja poleg vašega
naslova, prileplje-
nega spodaj ali na
ovitku. Ako je (542)
številka
tedaj vam s prihodnjo šte-
vilko našega lista poteče
naročnina. Prosimo, po-
novite jo tako.

ŠTEV. (NO.) 541.

SLOVENSKO GLASILO JUGOSLOV. SOCIALISTIČNE ZVEZE

CHICAGO, ILL., DNE 22. JANUARJA, (JANUARY 22.) 1918.

LETO (VOL.) XIII.

Otvoritev ruske ustavodajne skupščine.

(True translation filed with the postmaster at Chicago
Jan. 23, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917).

Iz Petrograda poročajo:

M. Černov, od socialnih revolucionarjev izvoljeni predsednik ustavodajne skupščine, je izjavil, da bi morala ustavodajna skupščina takoj sklicati konferenco vseh zaveznikov entente, da se pogovore o vojnih ciljih.

M. Černov, ki je bil minister za poljedelstvo v Kerenski vlad, je bil izvoljen z 244 glasovi proti 151. Po porazu svoje kandidatitve Marije Spiridonove je boljševiška frakcija, ki predstavlja levo krilo socialnih revolucionarjev, zapustila skupščino.

Med polnočnim odmorom je bil M. Černov naprošen za razgovor.

"Kaj mislite o situaciji?" je bil vprašan. "Ali mislite, da razpuste boljševiki ustavodajno skupščino?"

"Ne", je odgovoril predsednik. "Ne mislim, da store to, preden se snide kongres delavskih in vojaških delegatov. Medtem bodo skušali najti pot iz svoje zagate in nadalje ostali izven skupščine."

"Vi želite predvsem razpravljati o miru. Kakšen je vaš program glede na to vprašanje?"

"Stališče naše stranke glede na vprašanje miru je to, da naj bi ustavodajna skupščina takoj sklicala konferenco vseh zaveznikov entente, da se porazgovore o vojnih ciljih. Od take konference pričakujemo, da bi jasno in popolnoma določeno izrazila njih cilje in da bi jih skušala spraviti v harmonijo z demokratičnimi načeli ruske revolucije."

"Ali mislite, da more Rusija nadaljevati voj-

no, če odkloni Nemčija mir na demokratični podlagi?" je bil vprašan M. Černov. Odgovoril je:

"Vsakdo pravi, da se Rusija zaradi svoje skrajne desorganizacije ne more bojevati. Vsi vedo, da se bo ta vojna odločila na zapadni fronti. Toda Rusija lahko nastopa kot magnet, ki privlači nemške sile in prepreči, da se ne morejo vreči na zapadno fronto. Ruska armada se lahko umika, toda če tako stori, pomaga zaveznikom s tem, da večje Nemce dalje in dalje v Rusijo, kar ni zanje nikakršen uspeh."

Pri tej točki je več članov ustavodajne skupščine prekinilo razgovor, pozivaje predsednika, naj otvori sejo.

Da so boljševiki v ustavodajni skupščini v znatni manjšini, se je zopet pokazalo zadnje noči pri glasovanju v zbornici. Boljševiški zastopniki so zahtevali, da se najprej razpravlja o vprašanju avtoritete delavske in vojaške vlade. To je bilo odklonjeno z 237 glasovi proti 146.

Nato so boljševiki zahtevali dve uri odmora, da bi mogla konferenca stranke razpravljati o nadaljnjem nastopanju. Le pol ure odmora se je odglasovalo. Ko je minil ta čas, so ostali člani skupščine sklenili nadaljevati sejo brez boljševikov, in na dnevni red so bila postavljena mirovna in zemljiška vprašanja, o čemer je govorilo okrog dvanajst članov.

Skupine mornarjev in rdečih gard so se postavile ob vходу poslopja in na galerijah, odkoder so se čuli vsakovrstni klici in komentarji. Tekom nekega govora o zemljiškem vprašanju je neki socialno revolucionarni član, sedeč za Černetijem, bivšim notranjim ministrom in članom delavskega in vojaškega sveta, planil proti nje-

mu, obenem nastavljal revolver. Drugi člani so ga razorožili, toda zavladala je panika in splošno hitenje proti izhodu.

Člani boljševikov in levega krila socialnih revolucionarjev so zapustili skupščino zgodaj zjutraj. Člani skupščine, boječ se trajnega razpusta in ugroževanja, da bodo označeni za "protirevolucionarno" organizacijo, so hitro sprejeli predloge, ki odkazujejo zemljo kmetom in nadaljni predlog, da se odposljejo delegati k vsem vojskojčim se narodom za razpravo o splošnem miru.

Predlogi so bili sprejeti ob 5. zjutraj, ko je množina grozečih bajonetov v rokah mornarjev, stojičih na straži, silila proti članom skupščine, katere je poveljnik mornarjev pozval, naj se razidejo in odidejo domov. Zaključne ure seje so bile polne razburljivih prizorov, vključevši poizkušeni atentat na Černetelija.

Istost boljševikov in socialno revolucionarnih članov je sledil porazu zahteve levičarjev, da se postavi predvsem na dnevni red razprava o programu smolniškega instituta, ki zahteva priznanje boljševiških oblasti za odobritev vsakega predloga.

Hrup se je povečal proti koncu seje in mnogo članov skupščine je hitelo proti predsedniku Černovu z zahtevo, naj postavi takoj mirovno vprašanje na dnevni red. Neki mornar, ki je stal poleg Černova, je dvignil roko in mu glasno zaklical: "Mi smo utrjeni. Pojdite domov! Lahko noč!"

Mornarji po hodnikih, držečih k izhodu, so potem pritiskali bliže, medtem ko je predsednik čital resolucijo o miru.

Govornik mornarjev se je nato vrnil na oder

in vztrajal na tem, da odidejo vsi navzoči domov. M. Černov je dal mirno resolucijo na glasovanje in je bila takoj sprejeta. Potem je predsednik naznanil odgovode do opokne in ostali člani so izrekli svoj namen, da ostanejo v mestu in se zopet snidejo ob označenem času.

Ustavodajna skupščina je otvorila svojo prvo sejo ob 4. popoldne v Tavrijski palači. Predsedoval je Sverdov, predsednik centralnega izvršilnega odbora kongresa delavskih in vojaških delegatov.

Napovedovane demonstracije proti boljševiški kontroli so bile omejene na sprejeme majhnih skupin moških in žensk. Te skupine so bile sestavljene iz dobro oblečenih ljudi, izvzemši en slučaj, kjer je bilo veliko število vojakov in kmetov.

Na vogalu blizu ameriškega poslanstva so rdeče garde streljale na to stupino in jo razkropile. Pet oseb je bilo ubitih in okrog dvanajst ranjenih.

Večina pa so bile ulice vse jutro in popoldne mirne, ker so bile podnočnimi patrolami boljševiških čet.

Barikade so bile zgrajene okrog telefonske postaje in na drugih strateških točkah in na tisoče vojakov in mornarjev je bilo dovedenih v Petrograd za pojačanje boljševiških čet, ker se je računalo z možnostjo izgrede ob otvoritvi ustavodajne skupščine.

Centralni izvršilni odbor delavskih in vojaških delegatov je pripravil izjavo, katero hoče vsiliti ustavodajni skupščini; izjava pravi, da mora skupščina priznati Rusijo kot republiko delavskih, kmečkih in vojaških delegatov in stari prebivalstvo, naj ne hodi na ulice.

Razpust ustavodajne skupščine.

(True translation filed with the postmaster at Chicago
Jan. 23, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917).

Iz Petrograda poročajo dne 21. januarja:

Dekret o razpustu ustavodajne skupščine, ki ga je svet nacionalnih komisarjev izdal zadnje noč, je zgodaj zjutraj odobril centralni izvršilni odbor delavskih in vojaških delegatov. Mornariške stranke so zaprle skupščino.

Boljševiška vlada je izdala petrogradskemu prebivalstvu proklamacijo, v kateri se pravi:

"Sovražniki ljudstva razširjajo govorico, da so revolucionarni delavci in vojski streljali na mirno demonstracijo. To se dela z namenom, da bi se sejal razdor v delavskih vrstah, povzročali izgrede in ščuvalo zoper revolucionarne voditelje. Dokazalo se je, da so začetniki teh govorice streljali na mornarje, vojske in delavce, ki vzdržujejo red v mestu. Centralni odbor je uvedel preiskavo in krivce bodo sodila revolucionarna sodišča."

Na koncu svetuje proklamacija ljudstvu, naj prezira govorance in ostane umirno, ter zagotavlja, da bodo mornarji, vojski in delavci vzdrževali red.

Od centralnega izvršilnega odbora kongresa delavskih in vojaških delegatov izdani dekret, s katerim se razpušča ustavodajna skupščina, pravi, da je revolucija ustvarila delavske in vojaški svet kot edino organizacijo, sposobno, da vodi boj izkoriščenega delavskega razreda za popolno politično in gospodarsko osvoboditev. Tekom prve dobe revolucije, — pravi dekret — je delavski in vojaški svet živel v iluziji, da je mogoče sporazum z buržvazijo in njeno varljivo parlamentarno organizacijo, pa je spoznal, da je nemogoča osvoboditev zatiranih razredov brez preloma z buržvazijo.

Zato je nastala novembarska revolucija, ki je izročila vso oblast kongresu delavskih in vojaških delegatov, pravi dekret. Ker je bila ustavodajna skupščina izvoljena na podlagi starih volilnih imenikov, je izražala stari režim, ki je pripadala oblast buržvaziji. Ljudstvo, ki je glasovalo za socialne revolucionarje, ni moglo ločiti njih z desnice, ki so pristaši buržvazije, od onih z leve, ki zastopajo socializem. Zato je ustavodajna skupščina postala oblast buržvazne republike, ter se

je postavila proti novembarski revoluciji in proti avtoriteti delavskega in vojaškega sveta.

Novembarska revolucija — pravi dekret — je pokazala delavcem, da so dnevi starega buržvaznega parlamentarizma minili in da je in nesposoben za naloge socializma ter da morajo te teke institucije, kakršna je delavski in vojaški svet, prenehati opozelje bogatih razredov in ustanoviti novo socialistično državo.

Vsaka odklonitev priznanja republičanskega delavskega in vojaškega sveta in izročitev pridobljene svobode rokam ustavodajne skupščine in buržvazije bi bila korak nazaj in bi vodila v v bankrot delavske in kmečke revolucije.

Ustavodajna skupščina se je otvorila 18. januarja in je iz znanih razlogov podala večino desničarskim socialnim revolucionarjem, stranki Kerenskega, Černova in Avksentijeva. Razumljivo je, da ni ta frakcija hotela razpravljati o pravičnem in jasnem programu kongresa delavskih in vojaških delegatov o pravih izkoriščenih razredov, kakor tudi o novembarski revoluciji in o avtoriteti delavskega in vojaškega sveta.

To — pravi dekret — je povzročilo razkol v skupščini in levičarskih socialnih revolucionarjev. Desničarski socialni revolucionarji se čvrsto bojujejo zoper avtoriteto delavskega in vojaškega sveta in podpirajo izkoriščevalce dela, in če bi ta stranka ostala sama, bi igrala vodilno vlogo v buržvanski protirevoluciji.

Dekret zaključuje:

"Zatorej ukazuje centralni izvršilni odbor, da se razpusti ustavodajna skupščina."

Prvi mig, da se pripravljajo odločilni koraki, so dobili časnikarji, ko jim je bila naznanjeno, da bo zaprta tavrijska palača, v kateri je ustavodajna skupščina pričela zborovati.

Medtem je vseruski železničarski kongres sprejel z 273 glasovi proti 61 resolucijo, ki podpira ustavodajno skupščino in poziva nacionalne komisarje, naj se sporazumejo z večino glede na sestavo vlade, ki bo odgovorna skupščini.

Iz Moskve poročajo, da je bilo mnogo oseb ranjenih in nekoliko ubitih, ko je rdeča garda streljala na demonstrante v prilog ustavodajni skupščini.

Zemljiška renta.

Če govorimo o razredih, ki postajajo vedno bolj samo posedujoči in izkoriščevalci, monopolisti proizvodnih sredstev, moramo razločevati med kapitalisti in veleposestniki.

Kajti zemlja je proizvodno sredstvo posebne vrste. Najbolj neizogibno potrebno je; brez nje ni mogoča človeška delavnost, celo mornar in zrakoplovec potrebujejo prostora, odkoder odjadrajo in kamor prijadrajo. Ali zemlja je tudi proizvodno sredstvo, ki ga ni moči poljubno pomnožiti. Doslej pa se je jedva v kakšnem kraju zgodilo, da bi se sleherni kosček zemlje od svojih stanovalcev obdelal. Celo na Kitajskem so veliki kosi neobdelanega sveta.

Za gospodarstva kmetijskega proizvodjanja v malem v srednjeveški Evropi je posedoval vsak kmet svoj dom in svoje polje zase. Voda, gozdovi, pašniki pa so bili skupna last in množina neobdelanega sveta (zemlje) je bila tako velika, da si je mogel vsakdo dovoliti, vzeti v posest ono zemljo in na nji gospodariti, katero je v puščavi obdelal. V tem pa je prišlo proizvodjanje blaga z vsemi posledicami, ki jih že poznamo. Pridelki zemlje so postali blago, dobili so vrednost. To je vplivalo tudi na zemljo samo, ki je postala blago z neko vrednostjo. Posamezne kmetijske občine in zadruge so sedaj poskušale krog svojih članov za vključevati, in ti so začeli zemljo, ki so jo skupno posedovali in deloma (gozdove in pašnike) tudi na nji skupno gospodarili, se ve smatrali za skupno last občine ali zadruge, ki se ne sme prodati ali oddati, kot nekakšno privatno last, ki pripada le sedanjim članom in njihovim dedičem, od katere pa so vsi poznejši občinski člani izključeni. Hoteli so zemljo napraviti za monopol.

Po skupni lasti občine so se pa še nekomu drugemu sline eedile, graščaku, ki je bil varuh (zavetnik) skupne lasti; če pa naj postanejo ta zemljiška zasebna last, potem naj bodo njegova zasebna last. V največ pokrajinah, zlasti pa tam, kjer se je razvijalo poljedelsko velepodjetje, se je posrečilo graščakom, da so se polastili kmeti-

ške skupne lastnine. Temu pa je sledilo opustošenje kmetij in preganjanje posameznih kmetov z njihovih gospodarstev. Ves svet, tudi tisti, ki se poljedelsko ni izrabljaj, je prešel v zasebno last; zemljiška posest je postala predpravica nekotiko posameznikov.

Tako je vsled gospodarskega razvoja, zlasti z otvoritvijo veleposestva, postal sedaj svet (zemlja) monopol, in to davno poprej, predno se je izčrpalo vse, za obdelovanje pripravno tlo in predno se je moglo govoriti o kakšni prenaseljenosti ljudstva. Če se torej pripisuje zemlji izjemna lastnost, češ, da je proizvodno sredstvo, ker se ne da poljubno razmnožiti, se to ne godi zategadelj, ker so vsa tla že obdelana, marveč zato, ker so — vsaj v kulturnih deželah — vzeta v posest manjšine. S tem je postal monopol prav posebne vrste. Kapitalistični razred ima seveda napram neposedujočim razredom monopol na proizvodna sredstva. Ali v kapitalističnem razredu samem ni nobenega monopola določenih članov na določena proizvodna sredstva, vsaj ne nobenega trajnega monopola. Če se napravi kapitalistični obroč v svrhu monopoliziranja neke gotove, zelo važne iznajdbe, n. pr. neke nove mašine, se najdejo še zmerom kapitalisti, ki to mašino tudi kupijo ali jo pa z novo iznajdbo še prekose ali pa preje ali pozneje prenarede.

Vse to pa pri zemljiški posesti ni mogoče. Veleposestniki imajo monopol ne le proti nepremožnemu razredu, ampak tudi proti kapitalističnemu razredu.

Posebno svojstvo posestva je najbolj ostro izraženo v Angliji, kjer ima malo število rodbin veleposest cele dežele v rokah, ga trdno drži in ga ne proda. Kdor rabi zemljo, dobi jo posojeno proti določenim najemninam, zemljiški renti.*) Kapi-

talist, ki hoče postaviti tovarno ali sezidati hišo, začeti rudnik ali pa kmetovanje, ne more v Angliji praviloma kupiti zemlje, ampak jo le dobi v najem.

Pri nas pa je kapitalist najčesee tudi lastnik zemlje: tovarna poseduje zemljo, na kateri je postavljena tovarna, rudniški podjetnik je posestnik rudnikov, ki jih da izkopavati, na drugi strani pa obdeluje veleposestnik evropske kopnine najpogosteje sam svoja posestva, mesto da bi jih dal v najem podjetnikom. Če gospodari kapitalist na lastni zemlji, če je sam posestnik, mu ni treba deliti večvrednosti z njim. To seveda na stvari nič bistvenega ne izpreminja. Postal je namreč posestnik le na ta način, da je prejšnjemu lastniku zemlje plačal neki kapital, čegar obresti odgovarjajo znesku zemljiške rente. Plačuje torej na vsak način zemljiško rento; v enem kakor v drugem slučaju manjša ona njegov dobiček.

Monopolni značaj zemljiške posesti pa se tem bolj poostri, čim je silnejše povpraševanje po zemeljski posesti, čimbolj prebivalstvo narašča, čimbolj kapitalistični razred potrebuje zemljiško posest, čimbolj se razvija kapitalistični proizvodni način. V isti meri raste tudi zemljiška renta, to se pravi: znesek skupne v kapitalističnem razredu plačane zemljiške rente. Ni nikakor potreba, da bi rasla renta vsakega zemljišča. Zemljišče donaja pri enakih okoliščinah tem več rente, čim plodovitejše je in čim ugodnejše leži (ali je bližje trgu ali je oddaljeno i. t. d.) — zakonov za rente tu naravno ne moremo razmotrivati. — Odkritje novih plodovitih krajev more tedaj zemljiško rento kakega izrpanega sveta znižati; ali zato bo tem silnejše rasla zemljiška renta novo odkritega sveta. Tako morejo tudi zboljšanja transportnih sredstev rento pokrajine, ki je bližje trga, znižati v prilog dalje ležečih krajev. Oboje se je godilo v zadnjih dveh desetletjih. Ameriška zemljiška renta je narasla in sicer — v kolikor niso nasprotno vplivale poljedelske varšive-

ne carine — na stroške zapadne Evrope. To velja pa le za zemljo, ki se izrablja v poljedelstvu.

V mestih pa je zemljiška renta povsod v stalnem, naglem naraščanju. Kapitalistični proizvodni način žene množice prebivalstva vedno bolj v mesta. Na nesrečo pa s tem trpi dobiček industrijskih kapitalistov manj nego telesno in duševno zdravje ubožnejših ljudskih množic. Tu spoznavamo v stanovanjskem vprašanju nov vir krivice proletariata. Da bi to bliže raziskovali, ni tu umestno.

(True translation filed with the postmaster at Chicago
Jan. 23, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917).

Iz Londona javljajo: V petek okrog popoldneva je prišlo, kakor poroča Reuterjeva-agentura iz Petrograda, do spopada med boljševiki in člani družbe za obrambo ustavodajne skupščine, ki so korakali proti Tavrijski palači. Zastave, ki so zahtevale sklicanje skupščine, so bile pometane na tla in potrgane.

N vseh straneh je prišlo do streljanja s puškami in strojnimi puškami. M. Longvinov, član izvršilnega odbora kongresa delavskih in vojaških delegatov, in več drugih oseb je bilo ubitih. Mnogo ljudi je bilo ranjenih, vstevši več žensk.

(True translation filed with the postmaster at Chicago
Jan. 23, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917).

Washington, 17. jan. — Zaupne vesti, prihajajoče iz Nemčije, pravijo, da je knez Bernhard von Buelow, bivši nemški kancelar in pozneje večkratni diplomatični mešetar Nemčije, mož, ki je določen, da konča vso vojno diplomatičnim potom.

Pravi se, da sta imela kajzer in von Buelow konferenco, na kateri so določile koncesije, ki jih mora Nemčija storiti, da se kmalu doseže mir. Pričakuje se kot prvikorak naznanilo o demisijski kancelarja von Hertlinga in zunanega ministra Krichauffa.

*) Strogo vzeto ni najemnina (zakupnina) in zemljiška renta eno in isto. V zakupu je tudi največje kos obresti od kapitala. Za naše namene tukaj pa se smoteno zamenjati zakupnina in zemljiška renta.

rajni zakoni napravn stranki, ki mu je v dobri veri zaupala častni mandat. In zgodilo se je to ob času, ko je edinstvo stranke bolj potrebna kot kdaj prej.

Z največjim obžalovanjem konstatujem to dejstvo, katero v imenu cele stranke najostreje obsojam, s pristavkom, da bo stvar izvršilnega odbora, izvajati primerno konsekvence. — Dunaj, dne 14. novembra 1917. — Šusterski, načelnik stranke.

Stranka

Chicago, Ill.

Slovenskemu socialističnemu klubu št. 1 je naznanil Slovenski delavski "Sokol" v Chicagu, da priredi v soboto, 26. januarja ob 7. zvečer javno telovadbo z veselico v Hrv. Narodnem in Sokolskem Domu na 1907 So. Racine Ave. blizu 19. ulice. Vstopnina je 25 centov za osebo; ženske v moškem spremstvu so vstopnine proste. Člani kluba so vabljeni, da se udeležijo javne telovadbe, kateri sledi domača zabava.

Filip Godina, tajnik.

Cleveland, O.

Obveščam vse člane slovenskega socialističnega kluba št. 27, kakor tudi vse prijatelje socializma, da se vrši v soboto 26. januarja zvečer v klubovih prostorih **zabavni večer**. Za razvedrilno bodo tudi plesale zadovoljili, in tudi naš pevski zbor je obljubil, da ne bo dal nikomur dremati, pa saj zna dosti pesmi in tudi dobrih glasov je dosti. Dobil se bo prigrizek, kakor tudi gorka in mrzla pijača, ter s premočnim zakurjena peč; torej vsega zadosti. Samo tega naj ne pozabijo fanje in moške, da privedejo vsak vsaj po dve plesalki s seboj, kajti ta večer bo posvečen samo za bavi; seveda bo vstopnina prosta. Jaz bi rajši še enkrat v ušesa ozebel, kakor od te zabave izostal; kako pa ti! I kaj pa da!

Tajnik.

Collinwood, O.

Naznanjam vsem naprednim rojakom in članom soc. kluba št. 49, kirom tukajšnje naselbine, da

priredi socialistični klub dne 27. januarja ob 2. popoldne v klubovih prostorih 15605 Waterloo Rd. znanstveno predavanje; predava sod. Matt. Petrovich, predstojnik je:

"Socializem, vera in svobodomiselnost."

Vabljeni ste, da posetite zborovanje, katero vam je v korist, da razširite svoje znanje o socializmu in o njegovem programu. S socialističnim pozdravom.

Kor. tajnik, Louis Duggar.

South View, Pa.

Vse člane tukajšnjega socialističnega kluba št. 167 pozivam, da se zanesljivo udeležijo prihodnje seje, ki bo dne 27. januarja točno ob 2. uri popoldne v prostorih sodruga Antona Rupnika. Na dnevnem redu imamo več važnih zadev, med temi tudi volitev odbora za leto 1918.

F. Terehek, tajnik.

LISTU V PODPORO.

John Zimmerman, Rathburn, Iowa, 25c. — Frank Mrgolle, Cicero, Ill., 55c. — Anton Skerlj, Southview, Pa., 50c. — Frank Lipar, Sartell, Minn., \$1.00. — Navzoči pri F. K. Bauzonu, Cleveland, Ohio, \$1.25. — Frank Kocian, Coketon, W. Va., \$1.00. — Jos. Kraine, Milwaukee, Wis., 50 centov. — Mike Krule, Mulberry, Kans., 80c. — Tony Stražisar 50c. Tony Tako, 50c, oba v Milburnu, W. Va. — Joseph Shega, Duquoin, Ill., \$1.00. — Frank Stempihar, 50c, Frank Vončina, 50c, oba v Virden, Ill. — Skupaj \$8.85.

Klubom J. S. Z. na znanje.

Zadnji teden so bile razposlane glasovnice o predlogu, ali se skliče izreden kongres. Klub, ki bi slučajno ne dobil glasovnice, naj to takoj javi tajništvu J. S. Z.

Tajništvo J. S. Z.

Štatsitiko živalstva je sestavil naravoslovni muzej v Parizu. Na suhem in v morju živi okrog 400.000 živalskih vrst, ki so znane in opisane od učenjakov. Na posamezne živalske skupine so jih tako razdelili: žuželk 280,000 različnih vrst, ptičev 13,000, rib 12,000, reptilij 8300, moluskov 50,000, amfibijev 1300, pajkov 20,000, trdokožcev 3000, črvov 8000.

POZOR!

Dobili smo nazaj okrog 100 "Ameriških Družinskih Koledarjev" za leto 1918. Kdor ga želi imeti, naj ga sedaj nemudoma naroči. Štane 50 centov, kar se lahko pošlje v poštinih znamkah. Pošljite na naslov: Proletarec, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

VABILO

VABILO

na koncert in plesno veselico

ki jo priredi organizacija Slovenskega Republičanskega Združenja v Chicagu

dne 27. januarja v dvorani Pulaski, 1709-15 S. Ashland Ave., blizu 18. ceste

Pričetek ob 2. polodne. Vstopnina 25c.

Priredba je namenjena v korist S. R. Z. — Sodelujejo skoro vsa čikaška slovenska društva.

PROGRAM:

1) Ples; igra "Slovenska godba".

2) Slov. tamburaški zbor "Lira"; vodi prof. J. Weble.

3) "Dve utvi"; poje Miss Emilye U. Jorga.

4) Pozdravni govor; tajnik lokalne organizacije S. R. Z., Fr. Zajc.

5) "Sanje"; udarja Slov. tam. zbor "Lira", pod vodstvom prof. J. Weble.

6) "Naše gore"; poje slov. pevski zbor "Lira", pod vodstvom g. J. Muha.

7) Soprano solo; poje Mrs. Lolly Nemanich.

8) Govori Ebin Kristan.

9) "Ko po noči mesec sij"; udarja slov. tam. zbor "Lira", pod vodstvom prof. J. Weble.

10) "Naša zvezda"; bariton solo, poje g. J. Muha.

11) "La Marseillaise", udarja slov. tam. zbor "Lira", pod vodstvom prof. J. Weble.

Na klavirju pri samospelih spremlja Mrs. Marie Muha.

Prosta zabava in ples.

Trimesečni račun J. S. Z. od 1. oktobra do 31. decembra 1917.

DOHODKI:	
Oktober:	
Članarina	\$ 631.84
Članske knjižice	2.80
Znaki	27.75
Literatura	4.05
Izredni prispevki in obrambni fond stranki	48.05
Razno	13.00
\$ 728.09	
Prenos od septembra	\$ 1,475.78
\$ 2,203.87	

November:	
Članarina	\$ 524.28
Članske knjižice	6.28
Znaki	30.50
Literatura	4.45
Izredni prispevki in obrambni fond stranki	152.36
Razno	30.70
\$ 738.51	

December:	
Članarina	\$ 415.49
Članske knjižice	2.88
Znaki	13.50
Literatura	1.20
Izredni prispevki in obrambni fond stranki	164.40
Vračila	200.00
Razno	31.85
\$ 829.32	
\$ 3,791.70	

IZDATKI:

Oktober:	
Stranki za članarino	\$ 322.91
Vožnje in plače	58.30
Postnina	12.63
Stranki za znake in tiskovine	144.73
Fond zvezne tiskarne	155.30
Razno	12.22
\$ 706.09	

November:	
Stranki za članarino	\$ 281.94
Vožnje in plače	60.00
Postnina	17.00
Uradne potreščine	11.20
Razno	5.09
\$ 375.14	

December:	
Stranki za članarino	\$ 206.57
Plače in vožnje	26.40
Postnina	17.70
Tiskovine	46.92
Stranki za izredne prispevke in obrambni fond	445.35
Razno	11.45
\$ 754.39	
\$ 1,835.62	

Dohodki	\$ 3,791.70
Izdatki	\$ 1,835.62
Blagajna dne 31. dec. 1917	\$ 1,956.08

IMETEK:

Blagajna dne 31. dec. 1917	\$ 1,956.08
Fond zvezne tiskarne	\$ 7,399.90
Dolgovi	584.41
Inventar	150.00

Skupni imetek	\$ 10,090.39
---------------------	--------------

DOLG:

T. C. Plača	30.00
-------------------	-------

Čisti imetek Zveze dne 31. dec. 1917

Frank Petrich, gl. tajnik.

Za nadzorni odbor: Frank Zajc, John Jurinich, Milan Dimich

Iz Washingtona poročajo: Pri zaslišanju glede produkcije sladkorja je prišlo zopet do ostrih besed pred senatnim odsekom. Geo. E. Earle, predsednik Pennsylvania Sugar kompanije, je sprejel izziv Claus Sprecklesa, ki je kritiziral živilsko upravo.

Senator Reed je izjavil, da ni treba vmešavati izpovedi prejšnjih prič, pa naj bodo fakti kakršnikoli. Earle je izjavil, da ne more pričati, ako se ne dotakne prejšnjih izpovedi prič. Senator Jones iz Nove Mehike je ugovarjal odločbi Reeda, ki je predsednik odseka. Po kratki debati je Jones izjavil, da ne zahteva, da se o njegovem ugovoru glasuje in zasliševanje se je vršilo po odloku odsekovskega predsednika.

Earle je nato izjavil, da je imela živilska uprava težavnejšo nalogo v letu 1917 kot v letu 1918. Vztrajal je na tem, da je Spreckels hotel prikazati, da ni primanjkovalo sladkorja.

Profitarji in spekulanti so izrabili situacijo na železnih in pogonih so cene za kokošja jajca navzgor. Živilska uprava je ustavila sedaj to profitarstvo. Henry Wheeler, živilski upravitelj, je po konferenci naznanil, da je cena za tuat kokoških jajc 44c, ki pridejo iz ledenice in hladnih shramb.

V Kansas Cityju in drugih mestih so ponujali 46 centov za tuat jajce, ki jih živilska uprava ni dovolila prodajati po več kot 41 centov.

Štiri zanesljiva zdravila.

Kašelj je zelo neprijeten znak, ki zahteva olajševalno zdravilo, katero ublaži in omehča napad.

Severa's Balsam for Lungs

(Severov balzam za pljuča)

je prijetno učinkujoče zdravilo proti kašlju za vsakega člana v družini. Tudi najmlajši otrok ga sme vzeti z dobrim uspehom. Ono ne vsebuje opijuma in ne morfija.

Cena 25 in 50 centov.

Hrčtobol povzroča običajno nerednost obisti in se ne sme prezreti. Pazi na naravni opomin. Glej na vzroke in zdravi jih s

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo zdravilo za obisti in jetra)

To je učinkujoče zdravilo za obisti in proti trpljenju, spuščenju vode ozir. mehurnim neugodam, hrčtobolu, oteklinam v nogah, omotici, zlatenici in kislini v želodecu.

Cena 75 centov in \$1.25

Vsako teh štirih zdravil, ali katerokoli Severovih zdravil se lahko kupi v lokalnih lekarnah. — Ako vam vaš lekarnar ne more z njimi postreči, pišite na

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

Kot liniment vam ne moremo dovolj tople priporočiti, da si zapomnite ime dobro znanega hisnega pripomočka, ki se uporablja pod imenom

Severa's Gotthard Oil

(Severovo gotthardsko olje)

To je uspešen liniment za zdravljenje navadnih bolezni v preb, hrbtu in straneh, revmatizma, lumbago in kjerkoli; ve se, da liniment pomaga.

Cena 30 in 60 centov.

Prehladi naznanjajo svoj prihod s ponavljajočim kihanjem, suhoto v notranjstveni nosni in glavobolom. Dobra navada za odpravo prehlada je takoj v početku s

Severa's Cold and Grip Tablets

(Severovi tabletki zoper prehlad in hrip)

Oni so dobro znani radi svojega hitrega učinka in ustavijo trajen prehlad; odpravijo ga v enem ali dveh dnevih, če jih vzamete takoj in po navodilu.

Cena 50 centov.

Canadska vlada je imenovala pred kratkim posvetovalni svet za zavarovanje življenja divjih živali. Posebne napore pa se bodo storilo, da se ohranijo živali, ki dajejo kožuhovino ter velike lovške živali, ki tvorijo glavni naravni vir severozapadnih teritorijev. V zvezi s tem je zanimivo izvedeti, da se nahaja več kot 3000 glav bizonov ali ameriških bivolov pod varstvom kanadske vlade. To vključuje nad 2400 glav v čredi, ki je narasla iz 750 glav, katere so nakupili v Zedinjenih državah leta 1907. Nadalje obstaja čreda nekako 500 glav v okraju Peace River. Kanadska vlada je storila poskuse križanja bivola z domačo govejo živino.

Iz Indianapolis, Ind., poročajo: Frank Hayes, predsednik rudarske organizacije United Mine Workers of America je dejal z ozirom na produkcijo premoga: "Rudarji v Zedinjenih državah bodo producirali toliko premoga, kolikor ga potrebujejo v Zedinjenih državah in naši zavezniki, če so transportne razmere ugodne." V Veliki zastavi, ki plapolja v dvorani, kjer se vrši konvencija, je približno dvajset tisoč zvezd, ki govore, koliko članov rudarske organizacije služi v ameriški armadi.

V mestu Windshheim na Nemškem se čita v mestni kroniki med drugimi zanimivostmi iz 16. stoletja tudi sodnijska obravnava proti nekemu pekovskemu mojstru. Dogodek je pisan v stari nemščini ter se glasi: "Ker je pek Gumprecht Steinmetz pek premali kruh, je bil poklican pred tukajšnje sodišče, ki ga je obsodilo na pet goldinarjev kazni. (To je vsota.) Iz same napuhnenosti pa je potem pek prevelik kruh, da bi s tem jezil sodnika, za kar ga je isti obsodil zopet na pet goldinarjev kazni. Ko je zapustil pek sodniško dvorano, je vrata z jezo trdo zaprl, zato je bil poklican nazaj in kaznovan zopet na pet goldinarjev. Ko je zopet odšel skozi vrata, je ista zaprl zelo na tiho. Sodnik je zopet mislil, da je to storil, da bi ga jezil, zato ga je poklical nazaj, in ga še enkrat kaznoval na pet goldinarjev. Nato pa je pek zaprl vrata kakor se spodobil.

Bodeča roža ali kompava ni samo zdravi rastlina, ker krepča, ako se uživa, želodec in živčevje, ampak naznanja tudi vreme. Njena čaša se zapre, kadar se bliža dež, in se zopet odpre, kadar nastopa lepo vreme. Take rastline sta tudi meseček in pa kurja čevca. Če sta zaprti še zjutraj ob 9. uri, je še isti dan dež. Tudi kislota deteljica stiska pred dežjem svoja tri peresca skupaj. Rumena lakota pa naznanja dež, če močno diši.

Vzrok slabe roke. Jezljivost vrže človeka iz ravnotežja in siten človek je v nadlego človeški družbi. Toda vzroki takih slinčev so pogostoma zelo naradni. Želodec ni v redu. Jeza

Največja slovenska zlatarska trgovina

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave., : Cleveland, Ohio

Ure, verižice, prstane, broške, zaprstnice, medaljonske, itd. Popravljamo ure po nizki ceni.

Podružnica Columbia Gramofonov in gramofonskih plošč slovenskih in drugih. Se prodaja na mesečna odplačila.

Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno.

Najboljše blago. Najnižje cene.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta. Vsak človek mora paziti in hraniti, če le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslopja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je počenek ali brez počeka ni nikdar ničesar. Zatorej pričneite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančsko knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko.

Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Kapital, vloge in prebitki znaša nad \$6,000,000.

Delničarjem

Jugosl. Del. Tiskovne Družbe

NA ZNANJE!

V smislu zakonov države Illinois in seje direktorija dne 5. decembra 1917 se vrši v petek dne 25. januarja 1918 ob 8. zvečer v prostorih upravnštva Proletarca, 4008 W. 31st St.

X. redni občni zbor delničarjev Jug. delavske tiskovne družbe s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev zbora po predsedniku;

2. Volitev odbora za pregledanje pooblastil;

3. Volitev predsednika za občni zbor;

4. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;

5. Poročila tajnika, blagajnika in drugih odbornikov;

6. Poročilo upravitelja in urednika;

7. V korist družbe;

8. Urejevanje in agitacija za list;

9. Razno;

10. Volitev direktorija za leto 1918.

11. Razpust zbora.

Delničarji, ki iz enih ali drugih vzrokov ne morejo prisostvovati občenemu zboru, naj pošljejo svojim zaupnikom pooblastila, da jih na zboru zastopajo. Vsaka delnica ima en glas.

Za Direkt. Jugosl. Del. Tisk. Družbe

F. J. Aleš, tajnik.

XXXXXX

"CAS"

je edina slovenska revija v Ameriki. "Cas" prinaša lepe povesti, koristne gospodarske in gospodinske nasvete, znanstvene zanimivosti, pedučne in narodu potrebne razprave, mnogo mišnih slovenskih pesmic in poleg tega pa prinaša lepe in umetniške slike.

List shaja mesečno na 32 straneh in stane samo \$2.00 na leto, za pol leta \$1.00. Naroča se pri "Cas", 2711 So. Millard Ave., Chicago, Ill., v Clevelandu in okolici pa na 6033 St. Clair ave.

XXXXXX

